basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

TSHIVENḒA LUAMBO LWA HAYANI (HL)

BAMMBIRI ḶA VHURARU (P3)

SHUNDUNTHULE/FULWI 2026

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 3

Bammbiri iḽi ḽi na masiaṱari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heḽi bammbiri ḽa mbudziso ḽi na khethekanyo MBILI:

   KHETHEKANYO YA A: Maanea (50)
   KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa zwa Vhudavhidzani: (2 x 25) (50)

2. Fhindulani mbudziso NTHIHI kha KHETHEKANYO YA A na MBILI kha KHETHEKANYO YA B.

3. Ṅwalani nga luambo lune na khou lingwa khalwo.

4. Thomani khethekanyo IṄWE na IṄWE kha siaṱari ḼISWA.

5. Ni fanela u pulana (sa tsumbo ni tshi shumisa mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii), u sedzulusa na u vhalulula mushumo waṋu. Pulane i fanela u vhonala yo RANGELA phindulo.

6. Vhupulani hoṱhe vhu fanela u sumbedzwa zwi khagala. Ni tsivhudzwa u tala mutalo wo buḓaho vhukati ha vhupulani hoṱhe.

7. Ni tsivhudzwa nga nḓila yo khwaṱhisedzwaho vhukuma u shumisa tshifhinga tshaṋu nga nḓila i tevhelaho:

   KHETHEKANYO YA A: U ya kha minetse ya 100
   KHETHEKANYO YA B: U ya kha minetse ya (2 x 40) 80

8. Nomborani phindulo dzaṋu zwi tshi anana na mutevhe wa kunomborelwe kwo shumiswaho kha iḽi bammbiri ḽa mbudziso.

9. Ṱhoho i SONGO dzhielwa nṱha musi ni tshi vhala tshivhalo tsha maipfi.

10. Ṅwalani nga vhudele, nahone zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A: MAANEA

MBUDZISO YA 1

Fhindulani mbudziso NTHIHI fhedzi kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṋu vhu vhe maipfi a u bva kha a 400 u ya kha a 450. Ṅwalani NOMBORO ya maanea e na nanga.

1.1 Iḽo ḽo vha ḽone ḓuvha ḽe ra fhedzisela u vhonana ... **[50]**

1.2 Hezwi zwoṱhe ndo ṱangana nazwo nga u sa thetshelesa ... **[50]**

1.3 Vhuḓifari ha ṅwana uyu vhu nkhumbudza misi iḽa ... **[50]**

1.4 Vhaswa, vhone matakadzambilu na masinḓambilu a lushaka ... **[50]**

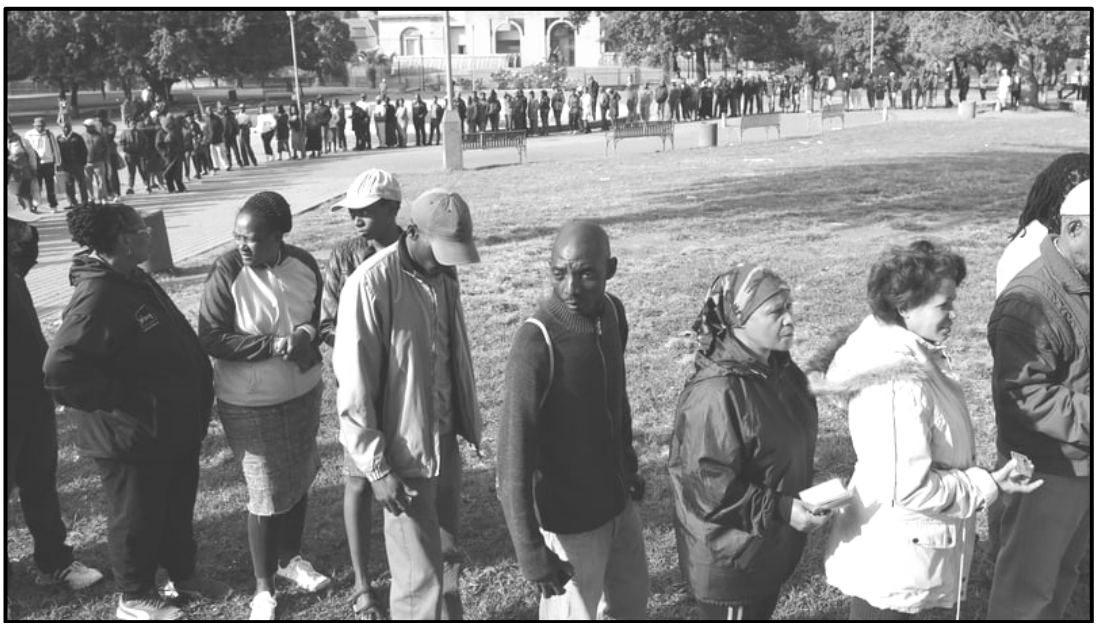
1.5 Vhana vha tea u nangelwa dzikhonani nga vhabebi? **[50]**

1.6 Ndo tenda, u shumisana ha vhagudi zwi ḓisa nyaluwo ya vhukoni ... **[50]**

Zwifanyiso zwi tevhelaho zwi nga ṱokonya kana zwa vusa zwipfi zwaṋu, kana zwa dzikusa kuvhonele kwaṋu kwa zwithu. Ḓinangeleni tshifanyiso TSHITHIHI ni kone u ṅwala maanea. Ṅwalani nomboro ya mbudziso ye na nanga (1.7 KANA 1.8).

PFESESANI: Hu tea u vha na vhuṱumani vhu re khagala vhukati ha maanea aṋu na tshifanyiso tshe na nanga.

1.7

[Tshi bva kha RTE online.com] **[50]**

1.8

[Tshi bva kha www.hsakasia.co.za] **[50]**

ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A: 50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUDAVHIDZANI

MBUDZISO YA 2

- Fhindulani mbudziso MBILI kha dza rathi dzi tevhelaho.
- Vhulapfu ha mutumbu wa phindulo iṅwe na iṅwe vhu vhe maipfi a u bva kha a 180 u ya kha a 200.
- Dzhielani nzhele zwi tevhelaho:
  - Vha ṱanganedzaho mafhungo, redzhisiṱara, thouni na tshitaila.
  - Munanguludzo wa maipfi na tshivhumbeo tsha luambo.
  - Tshivhumbeo.
- Ṅwalani NOMBORO ya tshibveledzwa tshe na nanga.

2.1 VHURIFHI HA TSHISHAKA/INIFOMAḼA

Murathu waṋu o humbula u litsha tshikolo uri a vhe muṅwe wa vhalidzi vha bennde i ḓivheaho afho vhuponi ha haṋu.

Inwi mu ṅwaleleni vhurifhi ha u mu tsivhudza nga ha tsheo ine a khou ṱoḓou i dzhia. [25]

2.2 MUVHIGO WA FOMAḼA

Vhaṅwe vhagudi vho ḓo thoma u lwala nga murahu ha u ḽa zwiḽiwa afho tshikoloni tsha haṋu. Vhunga no vha ṱhanzi ya maṱo ṱhohoyatshikolo vho ni humbela uri ni vha ṅwalele muvhigo.

Ṅwalani muvhigo uyo. [25]

2.3 INTHAVIYU

Vha Muhasho wa Vhutsila na Mvelele vho takalela vhutsila haṋu ha u ola, vha humbela u fara nyambedzano na inwi.

Ṅwalani inthaviyu ya vhukati haṋu na mulanguli wa muhasho uyo. [25]

2.4 IMEIḼI YA FOMAḼA

Ni mugudi o ḓiimiselaho u isa pfunzo dzaṋu phanḓa yunivesithi ṅwakani. Ṅwalani imeiḽi ya u humbela thuso ya ndambedzo ya masheleni kha vha tshikwama tsha NSFAS. [25]

2.5 TSHIPITSHI TSHA FOMAḼA

Tshikolo tsha haṋu tsho fhaṱelwa ḽaiburari khulu. Inwi sa murangaphanḓa wa vhagudi no humbelwa u ḓo vha muṅwe wa vhaambi nga ḓuvha ḽa u vulwa hayo.

Ṅwalani tshipitshi tshine na ḓo amba ḓuvha iḽo. [25]

2.6 NGANEAVHUTSHILO YA MUFU

Muhura waṋu we na aluwa nae u bva vhuṱukuni o ri sia. Vha muṱa wa hawe vho ni humbela uri ni ṅwale nganeavhutshilo yawe ine ya ḓo vhalwa nga ḓuvha ḽa mbulungo.

Ṅwalani nganeavhutshilo iyo. [25]

ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 50
MARAGAGUṬE: 100